

bisschop Lorenz von Bibra. Het staat aan de volgende zuil en is even rijk en monumentaal opgevat. Toch is het verschil ontzaglijk. Het eerste werk is innig, het tweede gevoelloos, de karakterbeelding ervan is veel minder treffend, de renaissance-versiering met banale pilasters, guirlandes en zottelijke engeltjes, arm aan gedachte en zwak. Wij weten dat de gevierde kunstenaar het in die jaren van maatschappelijk succes uiterst druk had en al zijn bijwerk overliet aan de leerlingen in zijn werkplaats; de grafsteen geeft er ampel blijk van. Het groote kruisbeeld, eveneens in den Dom, dat door Adelman aan Riemenschneider wordt toegeschreven, is stellig niet van hem. Onze rondwandeling door de Würzburgsche kerken geeft ons nu jong, dan oud werk van den meester te zien, de Adam en Eva van 1493 eerst, de zerk van Lorenz von Bibra van 1519 nu. In de Neumünster, die in het begin van de achttiende eeuw in klaterende barok werd omgebouwd, vinden wij in een sobere kapel links van den ingang, weer een zeer oud beeld, mogelijk wel de eerste Madonna, door Riemenschneider in steen gehouwen (fig. XXIX). Zij is uit denzelfden tijd als de naaktfiguren, levensgroot en van ongewone losheid en sierlijkheid van beweging.

FIG. XXIX. MADONNA IN DE NEUMUNSTER TE WÜRZBURG.

De Moeder en het Kind, hier zeer natuurlijk verbeeld, bekoren door hun onschuldige, vrome menselijkheid. Zoo eenige, dan zijn deze figuren aan die der zwerige Neurenbergers verwant. Met zijn vroolijke bloemenkleuren en gracie is het voor velen Riemenschneider's sympathiekste beeld.

Minder belangrijke stukken in de Franciskanerkerk, het Bürgerhospital en de huiskapel van het Ehehaltenhaus, behoef ik hier niet te bespreken, evenmin het werk in talloze kapellen en kerken der omliggende dorpen, — vele ervan zijn niet van hem, doch uit zijn school.

In Bamberg, in den beeldenrijken dertiende-eeuwschen Dom, staat Riemenschneider's meest beroemde grafmonument, dat voor keizer Heinrich II, die in 1024 overleed en zijne gemalin Kunegonda. Beiden zijn heilig verklaard na hun dood. De keizer was de stichter van de kathedraal, zijn vrouw deed vele wonderen. Op de dekplaat (fig. XXX) rusten de meer dan levensgrootte gestalten naast elkaar.

Zij dragen elk een scepter, de keizer bovendien rijksappel en kroon. De handen der keizerin zijn los over elkander gelegd, haar houding is in gothische S-vorm. Beider gelaatsuitdrukking is koninklijk; hun gewaden zijn van zware